

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudkyň JUDr. Ludmily Valentové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobce: **M. S. S.**, zast. JUDr. Vladimírem Henclem, advokátem v Náchodě, T.G. Masaryka 19, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, 170 00 Praha 7, o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 2. 2006, č. j. 28 Az 69/2005 – 25,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 2. 2006, č. j. 28 Az 69/2005 – 25 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se jako stěžovatel včasnou kasační stížností domáhá, aby byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2005 č. j. OAM-3037/VL-07-K03-2004, jímž mu nebyl udělen azyl podle § 12, §13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a nebyla na něj vztažena překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

V kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že správní orgán při vedení pohovorů dostatečně nezohlednil psychický stav, ve kterém se nacházel, což vedlo k tomu, že se dopustil některých nepřesností, které pak uvedený soud v napadeném rozhodnutí označil za důvod pro nevěrohodnost stěžovatelových tvrzení. Při tom stěžovatel opakovaně uváděl, že měl při pohovoru strach, byl ve stresu, byl rozrušen a přesně neporozuměl otázce. Soud uvádí, že v daném případě je nutno klást velký důraz na pravdivost a přesvědčivost tvrzení stěžovatele učiněná v průběhu azylového řízení a činí závěr, že stěžovatelovy výpovědi byly rozporné, tudíž nevěrohodné, což, dle názoru soudu, bylo samo o sobě důvodem pro zamítnutí takové

žádosti. Soud, aniž by provedl odůvodnění svého přesvědčení, uvádí, že je přesvědčen o tom, že pokud by byl člověk pronásledován ve smyslu 12 zákona o azylu, tak by mu musely takové skutečnosti utkvět natolik v mysli, že by si je pamatoval. Správní orgán a ani soud nezohledňují psychickou situaci, ve které se stěžovatel nacházel, když zjistil, že kvůli jeho situaci byla jeho rodina vyslýchána policií, proto příbuzný spáchal sebevraždu z hanby, a že on sám je stále hledán policií, aby byl zatčen a uvězněn.

V této souvislosti se měl správní orgán zabývat a soud pak takové úvahy přezkoumat, jestli zatčením a uvězněním, kterému je stěžovatel v zemi původu vystaven, nejsou spojeny s natolik krutými a nelidskými podmínkami, že by nebyl takový návrat přípustný. Stěžovatel odkazuje na Zprávu Ministerstva zahraničí USA o situaci v dodržování lidských práv v Indii v roce 2005 z 8. 3. 2006, která je přílohou tohoto doplnění a je i součástí spisu, na základě kterého rozhodoval správní orgán. Ve zprávě je uvedeno, že vládní síly pokračovaly ve svévolném a nelegálním usmrcování uvězněných osob, že se policie a vězeňští dozorcové dopouštěli nezákonných zabíjení podezřelých povstalců a podezřelých zločinců. Dále, že v únoru bezpečnostní síly zabily automobilového mechanika, když se vrátil z dovolené, což dodnes nebylo vyšetřeno.

Správní orgán se ve svém odůvodnění odvolává i na tuto zprávu, ale nijak se nevypořádal ani s dalšími informacemi, např. že se bezpečnostní síly dopustily tisíců vážných porušení lidských práv pod záminkou vzpoury, včetně nezákonných zabití, zmizení a mučení, což byl právě případ stěžovatele. Existují zprávy o úmrtích ve vazbě z důvodů mučení a ostatního zneužívání. Informace pokračuje příkladem, že zadržený údajný kapsář byl pak nalezen mrtvý na policejní stanici. Policie to vysvětlila tak, že se oběsil svým páskem, ale na těle mrtvého byly zjištěny jiné znaky.

Stěžovatel toto zmiňuje, aby vysvětlil, že informace, které podával správnímu orgánu byly pravdivé, aby vysvětlil z čeho měl strach, proč byl psychicky rozrušen a proč se nemůže vrátit zpět do Indie. Správní orgán ke konci strany 4 svého rozhodnutí udává, že je mu známo ze zprávy MZ USA, že v Indii jsou násilím vynucená přiznání před soudem prakticky nepřipustná. Pokud by se ale správní orgán se zmiňovanou zprávou seznámil důkladně a přečetl celou větu a následující odstavce zjistil by, že věta pokračuje za středníkem informací, že přes to úřady často mučení během výslechů používají. Následující odstavec informuje o tom, že úmrtí ve vazbě jsou vážným problémem a že policie pravidelně používá mučení, což se dovozuje ze znaků na tělech osob, které zemřely na policejních.

Na podkladě nastíněné situace se pak musí zcela jinak jevit údajná stěžovatelova „nevěrohodnost“ i skutečnost, pokud by nebyl schopen podat přesné časové údaje. Stěžovatel by souhlasil se závěrem soudu, že důkazy opatřené správním orgánem, z nichž vycházel při rozhodování, jsou úplné, odpovídají požadavkům správního řádu a poskytují možnost spolehlivého zjištění stavu věci, ale stěžovatel je názoru, že se správní orgán s těmito podklady dostatečně neseznámil a s pasážemi, které podporovaly stěžovatelem uváděné problémy, se správní orgán nezabýval, nevypořádal se s nimi a ani je nezmnínil ve svém rozhodnutí.

Ve věci překážky vycestování je závěr krajského soudu takový, že správní orgán postupoval v souladu se zákonem, když neshledal existenci překážek vycestování, neboť, jak uvádí, z informací o zemi původu v kontextu se skutečnostmi sdělenými stěžovatelem nelze dospět k závěru, že je namístě poskytnout ochranu ve smyslu 91 zákona o azylu.

Stěžovatel podotýká, že při posuzování překážek vycestování, se správní orgán nevypořádal například s informacemi výše uvedenými, které mu byly známy ze Zprávy MZ USA a ani se sděleními stěžovatele.

Protože krajský soud pouze odkazuje obecně na informace o zemi původu a kontext se skutečnostmi sdělenými, které nikterak nespecifikuje, nekonkretizuje a ani nezmiňuje jejich obsah, pokládá stěžovatel takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

Soud přezkoumal rozhodnutí kasační stížností napadené v mezích důvodů uplatněných ve smyslu ust. § 103 odst.1 písm. b) a d) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel napadá rozhodnutí soudu prvního stupně z důvodu nedostatečného způsobu provedení dokazování ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. K tomu soud upomíná, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel v napadeném rozhodnutí, je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Důvod pro podání kasační stížnosti podle § 103 odst.1 písm. d) s. ř. s., totiž nepřezkoumatelnost, spočívá v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nesprávné právní posouzení věci spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učiněnému správnému skutkovému závěru, ve spisu obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech podklad pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, resp. je nedostačující k učinění správného skutkového závěru.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl a) bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Pronásledováním se rozumí ve smyslu ust. § 2 odst. 5 citovaného zákona ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Z obsahu správního spisu vyplynuly tyto rozhodující skutečnosti: Dne 14. 10. 2004 podal stěžovatel žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že je indické národnosti, svobodný a nikdy nebyl ani není členem žádné politické strany. Dále sdělil, že v oblasti, kde žije, je problém s příslušníky T. t., kteří konají různé protestní akce. Věděl o tom, že se bude nějaká akce konat a došlo k jeho zatčení, protože policisté měli za to, že patří k L. K zatčení jmenovaného došlo celkem třikrát. Poprvé byl zadržen na dobu 30 dnů, podruhé na patnáct dnů, což se stalo roku 2003. K poslednímu zadržení došlo 3 měsíce před podáním žádosti. Žadatel se rozhodl odjet z vlasti, protože měl strach. Ve vlastnoručně psaných důvodech odchodu z vlasti uvedl, že byl svědkem rvačky. Vzhledem k tomu, že se dostavili

i policisté, začal utíkat, stejně jako ostatní lidé, ale byl policisty zadržen a odveden na policejní stanici. Byl dotazován, kdo patří k L. Vzhledem k tomu, že nemohl týráni vydržet, přiznal se k členství v L. K propuštění došlo na kaucí s pomocí otce a právního zástupce. Přibližně po dvou měsících byl jmenovaný opět zatčen a fyzicky napaden policisty, aby se přiznal k trestnému činu. Pan M. opět nedokázal vydržet bití a přiznal se. Byl 20 dní vězněn a propuštěn s pomocí otcova advokáta. Asi po třech měsících příslušníci policie opět přišli do domu jmenovaného a začali jej hledat. Opět byl fyzicky napaden a proto se doznal. Z vězení již nebyl propuštěn ani po intervenci právního zástupce. Z vězení utekl za přispění policisty, který byl známým jeho otce. Po poradě se svým otcem z Indie odešel. Žadatel hodlal vycestovat do Velké Británie, ale nepodařilo se mu to, přesto, že za to zaplatil zprostředkovateli. Jakou cestou byl dopraven na území České republiky mu není známo.

Vzhledem k tomu, že žadatel nepředložil žádné doklady osvědčující jeho totožnost ani státní příslušnost, přijal správní orgán rozhodující ve věci jako dostatečné ke zjištění totožnosti výše jmenovaného, jeho čestné prohlášení o totožnosti a státní příslušnosti učiněné dne 14. 10. 2004.

Pohovor ze dne 10. 11. 2004 byl veden, na žádost jmenovaného, v anglickém jazyce. V průběhu pohovoru žadatel sdělil, že svou vlast opustil dne 19. 8. 2004. Upřesnil, že při cestě do zaměstnání byl svědkem stávky. Jakmile se dostavili na místo policisté, začali lidé utíkat, ale žadatel byl zatčen a fyzicky policisty napaden. Na dobu tří měsíců byl zadržen a propuštěn na kaucí, kterou složil advokát jeho otce. Po 20 dnech byl opět zatčen a podepsal doznání. Došlo ještě k dalšímu zatčení a jmenovaný opět podepsal přiznání. Otcův přítel byl policejním úředníkem a pomohl žadateli při útěku z vězení. Pan M. S. dále uvedl, že žil v kraji T. N. Stávka, které byl svědkem, se konala v květnu 2003. Na policejní stanici, kam byl převezen, mu nevěřili, že není členem LTT a proto byl neustále mučen. Aby se vyhnul dalšímu krutému zacházení, přiznal, že byl členem LTT. Na dotaz, aby vysvětlil, o jakou skupinu se jedná, uvedl, že to je nebezpečná skupina a ani neví, jak se jmenuje. Stávka se uskutečnila na V. S., což je dlouhá silnice končící krajskou policejní kanceláří. Po příjezdu na policejní stanici byl uzamčen v místnosti. Po dvou dnech byl spolu s ostatními vyzván, aby se přiznal, že je členem L. Lidé, kteří byli jen pozorovateli stávky, jako jmenovaný, to odmítli. Po několika dnech týráni žadatel přiznání podepsal. Když se dostavil otec žadatele, vysvětloval policistům, že jeho syn byl jen na cestě do zaměstnání, ale bylo mu předloženo synovo přiznání. Vzhledem k tomu otec kontaktoval advokáta, který po dobu 3 měsíců sbíral potřebné doklady a následně zaplatil kaucí za propuštění. Po deseti dnech se měl konat soud, kam se pan M. S. dostavil. Vzhledem k jeho přiznání nebylo jednání dokončeno a měl se konat ještě další soud, na který se již navrhovatel nedostavil, protože byl opět zatčen policisty, jelikož měl záznam v rejstříku trestů.

Dne 19. 11. 2004 byl proveden za přítomnosti tlumočnicka tamilského jazyka doplňující pohovor. V jeho průběhu žadatel uvedl, že podruhé byl zatčen v srpnu 2003. Po prvním zatčení se dostavil k soudu, kde mu bylo nařízeno každodenní hlášení se na policii a nesměl opustit město. Soudní jednání proběhlo se všemi obviněnými najednou. Většina přiznala své členství v LTT, jen jmenovaný a jeho přítel toto popřeli a sdělili, že k přiznání byli přinuceni násilím. Při osmé návštěvě policejního oddělení mu bylo řečeno že nemá odcházet. Jednalo se o místní oddělení policie ve městě V. Důvod k opětovnému zadržení nebyl panu M. S. sdělen, pouze že bude uvězněn ve věznici, kam byl také odvezen. Za pomocí otcova advokáta byl jmenovaný na kaucí propuštěn. K soudu, který měl následovat, se žadatel nemohl dostavit, jelikož byl ve vězení. Právní zástupce žadatele se k soudnímu projednávání dostavil, ale nebyl úspěšný a došlo k dalšímu odročení. Po 45 dnech

ve vězení se jmenovaný dostavil k dalšímu soudnímu jednání a byl propuštěn na kauci. Opět se musel hlásit na policii. Po propuštění začal navrhovatel docházet do zaměstnání a denně se hlásil na policejní stanici. Po 25 dnech došlo ve městě T. k zavraždění ženy. Dva z pachatelů policie zadržela, ale třetí unikl. Vzhledem k tomu, že jmenovaný se hlásil na stanici, byl policistou obviněn, že je do vraždy zapleten, protože byl již ve dvou případech vyšetřován policií. Pan M. S. dodal, že otec zavražděné byl významnou osobou a policie se snažila rychle vyřešit případ, proto byl opět převezen do věznice. Dle mínění žadatele se takto policie snažila bez dalšího vyšetřování případ vyřešit. I v tomto případě se otec jmenovaného snažil o propuštění, ale vzhledem k povaze obvinění to nebylo možné. Navrhovatel byl po dobu šesti měsíců vězněn a bylo proti němu vzneseno obvinění ze spoluúčasti na vraždě. Několikrát byl mučen s cílem přinutit jej k podepsání přiznání, což žadatel také ve snaze vyhnout se dalšímu týrání učinil. Ve věznici byl v kontaktu se svým právním zástupcem. K útěku z vězení jmenovanému pomohl dozorce, který se znal s jeho otcem. Jakmile byl jmenovaný převezen s bolestmi břicha do nemocnice, utekl. Na otázku, jak dlouho byl jmenovaný poprvé vězněn, odpověděl, že tři měsíce a vysvětlil, že ve svých ručně psaných důvodech odchodu z vlasti napsal 30 dní, protože byl ve stresu a neporozuměl otázce. Na připomínku, že jeho druhé zatčení, dle údaje v žádosti, trvalo 20 dní a nyní uvedl dobu 45 dní sdělil, že byl opravdu rozrušen a měl strach. Také rozpor mezi dobou na svobodě uváděné v žádosti a během pohovoru jmenovaný vysvětlil svým strachem. V žádosti pan M. S. uvedl, že ke třetímu zadržení došlo, když se policisté dostavili do jeho domu, kdežto výše uvedl, že se tak stalo při jeho návštěvě policejní stanice. Opět žadatel poukázal na své rozrušení. Potvrdil, že k jeho třetímu zadržení došlo v prosinci 2003 a v červnu 2004 byl odvezen do nemocnice ve městě T. Na další poznámku správního orgánu, že ve své žádosti uvedl, že vězněn byl po dobu 20 dnů, zatímco nyní uvedl půl roku, odpověděl, že byl rozrušen a nyní uvádí pravdivé údaje. Po útěku z nemocnice žadatel zamířil do svého bydliště, kde si vzal věci a odjel do města N., kde se skrýval až do odchodu z vlasti. Při návštěvě otce se dozvěděl, že byla uveřejněna jeho fotografie v tisku s tím, že uprchl z vězení. Sám jmenovaný jinou možnost řešení své situace, než odjezd z vlasti, neviděl, ale jeho právní zástupce byl u soudu stále aktivní. Vzhledem k podepsanému přiznání však nemohl mnoho změnit. Kromě výpovědi u soudu, kde se žadatel zmínil o vynucených přiznáních se jiným způsobem proti zacházení s jeho osobou neohradil. Upřesnil, že se v té době již skrýval a navíc advokát mu radil, aby na sebe nijak neupozorňoval. Možnost přestěhovat se do jiné části Indie nepřipadala v úvahu, protože třetí obvinění bylo vážné. Dne 19. 9. 2004 jmenovaný opustil legálně Indii. Kontrolou na letišti v B. prošel bez problémů, má za to, že zprostředkovatel „něco domluvil“. Původně měl žadatel odletět do Velké Británie, ale dne 20.9.2004 vstoupil na území ČR. V případě návratu do Indie se obává velkých problémů a hrozí mu zatčení policií.

Dne 2. 5. 2005 se za přítomnosti tlumočnicka tamilského jazyka konal doplňující pohovor. Během pohovoru žadatel zopakoval, kdy došlo k jeho prvnímu a druhému zatčení a jak dlouho byl zadržován. Ke třetímu zadržení došlo v roce 2004, ale na měsíc si žadatel nemohl vzpomenout. Vězněn byl po dobu šesti měsíců ve stejné budově, jako ve druhém případě. Správní orgán požádal žadatele, aby se vyjádřil ke skutečnosti, proč se stávka příznivců L., jako extrémistické a zakázané skupiny konala přímo před krajskou policejní stanicí. Uvedl, že neví, jen procházel. Pan M. S. také vysvětlil, že asi došlo k omylu, protože při druhém zatčení neměl záznam v rejstříku trestů, jak uvedl, ale měl na mysli policejní záznam. Během pohovoru jmenovaný také uvedl, že během svého druhého zatčení byl předveden před soud ve věci krádeže. Žadatel je ve spojení se svou rodinou v Indii a dozvěděl se, že je stále policií hledán a jeho příbuzný spáchal sebevraždu z hanby, protože jeho rodina byla vyslýchána policií, Jmenovaný závěrem doplnil, že může dodat materiály,

kteří by potvrdily jeho výpověď ohledně zatčení a věznění. Jednalo by se o materiály otcova právního zástupce. Dříve je nepředložil, protože s tím nesouhlasil jeho otec.

Po zhodnocení údajů sdělených žadatelem nedošel správní orgán k závěru, že jmenovaný byl pronásledován ve své vlasti z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro své politické přesvědčení ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, či že se takového jednání obává. Z výpovědí výše jmenovaného je zřejmé, že měl ve vlasti problémy vzhledem k tomu, že byl zatčen při náhodném sledování stávky příznivců hnutí L., během zadržení se pod nátlakem (aby se vyhnul dalšímu týrání) přiznal ke členství ve zmíněném hnutí. Po několika dnech byl opět zatčen a obviněn z krádeže. Žadatel se po fyzickém nátlaku policistů opět k trestnému činu přiznal. Propuštěn byl na kauci po zásahu otcova právníka. Ke třetímu zadržení a následnému uvěznění došlo vzhledem k tomu, že byl již dvakrát policisty vyšetřován. Byl obviněn z podílu na vraždě a vězněn po dobu 6 měsíců. Jmenovaný byl opět fyzicky týrán policisty, a proto se ve snaze vyhnout se dalšímu týrání přiznal. Z vězení utekl s pomocí dozorce, který byl přítelem jeho otce. Správní orgán uvádí, že v žadatelem popsáném nenašel žádné znaky pronásledování, ve smyslu zákona o azylu. Pan M. S. měl problémy s policisty ne pro svou rasu, národnost, náboženství, příslušnost k určité sociální skupině či pro své politické přesvědčení, ale vzhledem k tomu, že byl zadržen na místě, kde se konala demonstrace nepovolené, separatistické skupiny a jelikož se ke členství v této skupině písemně doznal. I ve dvou dalších případech byl jmenovaný policií zadržen a předveden před soud a případy (krádež a spoluúčast na vraždě) s jeho rasou, národností, náboženstvím, příslušnosti k určité sociální skupině či pro jeho politické přesvědčení neměly naprosto žádnou souvislost. Sám pak uvedl, že se jednalo o postup příslušníků policie kteří se vynuceným doznáním snažili vyřešit zmíněné případy. Zjevně se tedy jednalo o profesionální selhání policistů, kteří se popsáním způsobem snažili ulehčit si řešení kriminálních případů, jež jim byly svěřeny. Vzhledem k tomu, že žadatel podepsal, byť pod fyzickým nátlakem přiznání, se jeho problémy staly velmi vážnými a byl uvězněn.

Správní orgán má za prokázané, že žadatelovy problémy, které jej vedly k odchodu z vlasti, byly charakteru trestně-právního a v žádném případě se nejednalo o azylově relevantní důvody. Orgán rozhodující ve věci navíc dodává, že žadatel jak ve vězení, tak i před soudem měl kontakt se svým právním zástupcem. Ve všech obviněních byl předán soudu, který kauzy řešil. I po žadatelově útěku z vězení právník stále činil úkony v jeho věci. Důležité je také doplnit, že v Indii jsou násilím vynucená přiznání před soudem prakticky nepřijatelná (Zpráva MZ USA).

Správní orgán rozhodující ve věci tak na základě provedeného správního řízení shledal, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle 12 písm. a), b) zákona o azylu v platném znění a azyl se tedy neuděluje.

Správní orgán současně posoudil existenci překážek vycestování cizince, jak je mu uloženo ustanovením § 28 zákona o azylu, v platném znění.

Pro posouzení překážek vycestování vycházel správní orgán z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Indii. Vycházel ze Zprávy MZ USA o stavu dodržování lidských práv v Indii za rok 2004 ze dne 28. 2. 2005. Dále správní orgán vycházel z aktuálních informací ohledně situace v Indii, obsažených v databázi České tiskové kanceláře a informace

MZV ČR č. j. 124465/2004-LP, ze dne 12. 7. 2004 a také č. j. 111882/2005, ze dne 11. 4. 2005. Výše uvedené informace jsou součástí spisového materiálu.

Při posuzování otázky, zda by byl v případě návratu do Indie ohrožen život nebo svoboda navrhovatele z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro politické přesvědčení, vycházel správní orgán z výpovědi jmenovaného a z informací, které si pro posouzení případu opatřil. V této souvislosti dospěl k závěru, že život a svoboda žadatele v případě návratu do Indie, není ohrožena z důvodu jeho rasy, národnosti, náboženského vyznání, příslušnosti k určité sociální skupině či pro jeho politické přesvědčení a to tím méně, že žadatel neuvedl žádné konkrétní obavy, jež by byly zapříčiněny výše uvedenými motivy. Žadatel se obává zatčení, jelikož utekl z věznice (kde byl umístěn pro podezření ze spoluúčasti na vraždě), aniž vyčkal ukončení soudního projednávání. Navíc informace MZV ČR č. j. 124465/2004-LP uvádí, že občan Indie může být obviněn z vraždy a zadržen až po nashromáždění potřebných důkazů. Bez zahájení soudního procesu může být zadržen maximálně 90 dní, ale tato lhůta může být v odůvodněných případech z rozhodnutí odpovědných orgánů soudu na žádost policie prodloužena. V Indii je možné propuštění na kauci i v případě obvinění z vraždy. Po rozhodnutí soudu I. instance je možné se odvolat k odvolacímu soudu a následně pak až k Nejvyššímu soudu Indie. Také nejnovější zpráva MZV ČR, č. j. 111882/2005-LP potvrzuje, že občanům Indie nehrozí pronásledování z výše uvedených důvodů. Na základě uvedeného správní orgán nedošel k závěru, že by žadatelův život nebo svoboda, po návratu do vlasti, byly ohroženy z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro politické přesvědčení.

Ze zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států týkající se státních praktik v oblasti lidských práv v Indii za rok 2004, uveřejněné Úřadem pro demokracii, lidská práva a pracovní sílu 28. 2. 2005 vyplývá, že přetrvávaly početné vážné problémy v respektování lidských práv občanů. Policejní a bezpečnostní jednotky byly občas zodpovědné za mimosoudní vraždy, včetně zabití při zinscenovaných srážkách a úmrtí ve vazbě. Vládní funkcionáři často využívali legislativu terorismu na odůvodnění použití nepřiměřené síly v rámci boje proti aktivním rebeliím ve státech J. a K. a v několika severovýchodních státech. Příslušníci bezpečnostních sil, kteří se dopouštěli porušování lidských práv, zpravidla využívali de facto právní beztrestnost i když existovaly početné zprávy o vyšetřování individuálních případů zneužití úřední moci, jakož i potrestání některých pachatelů. Mezi další porušování patřilo mučení a znásilňování policií a dalšími vládními agenty, špatné podmínky ve vězení, zdlouhavé zadržování před soudním procesem bez obvinění, dlouhotrvající zadržování po dobu soudního procesu, občasné omezování svobody tisku a svobody pohybu, týrání a zatýkání lidí včetně těch, kteří monitorují lidská práva. Rozsáhlé společenské násilí a právní a společenská diskriminace žen, nucená prostituce, dětská prostituce, vraždy novorozenců ženského pohlaví, nezákonný obchod se ženami a dětmi, diskriminace osob s handicapem, vážná diskriminace a násilí proti domorodému obyvatelstvu a plánovaným čistkám a kmenům, rozšířené mezikastové a komunální násilí, nábožensky motivované násilí proti muslimům a křesťanům, rozšíření a využívání tovaryšské, nevolnické a dětské práce. Separatističtí partyzáni v K. a na severovýchodě se dopouštěli početných vážných porušování lidských práv, včetně zabití personálu ozbrojených sil, policie, vládních úředníků a civilistů. Také se zúčastňovali mučení, znásilňování a dalších forem násilí, včetně poprav useknutím hlavy, únosů a vydírání.

Svévolné a nezákonné připravení o život vládními ozbrojenými silami (včetně úmrtí ve vazbě a zabití při zinscenované srážce) v průběhu roku pokračovalo. Nejvyšší výskyt byl ve státech U. P., A. T., B. Ch. jakož i ve státech, kde probíhaly vzpoury jako je J. a K., M. a

Á. Bezpečnostní jednotky nabízely odměny za hledané ozbrojence, policie a vězeňští dozorcí se také v několika státech dopouštěli mimosoudních vražd zločinců a osob podezřelých se spáchání zločinů. Militantní skupiny působící v J. a K., v několika severovýchodních státech a v pásmu N. ve východní Indii zabíjeli příslušníky soupeřících frakcí, vládních bezpečnostních sil, vládních úředníků a civilistů. Ministerstvo vnitra oznámilo, že útoky ozbrojenců v J. a K. proti předcházejícímu roku poklesly, přičemž v průběhu roku bylo zabitých 733 civilistů, 330 příslušníků bezpečnostních sil a 976 ozbrojenců. Skupiny pro lidská práva tvrdily, že bezpečnostní jednotky zabily množství zajatých nekašmírských ozbrojenců z Pákistánu nebo z jiných zemí, často potom jich mučily a na základě okamžitého rozhodnutí bez soudu popravily podezřelé ozbrojence a civilisty, o kterých se předpokládalo, že jim pomáhají. Všeobecně akceptované údaje o rozsahu problému mimosoudních vražd v J. a K. nebyly k dispozici, přičemž odhady a zprávy většinou závisely na politické orientaci zdroje. Státní komise pro lidská práva v J. a K. údajně v roce 2003 obdržela 15 stížností týkající se úmrtí ve vazbě a 27 stížností týkajících se zmizení. Organizace pro lidská práva se v posledních letech snažily tyto případy objasnit předložením početných žádostí úřadům v J. a K., avšak obdržely neadekvátní a neuspokojivé odpovědi. Podle aktivistů za lidská práva, tiskových zpráv a nepublikovaných zpráv byla těla osob zadržovaných bezpečnostními jednotkami v J. a K. často vrácena příbuzným s vícenásobnými střelnými ranami a nebo známkami mučení. Jihoasijské dokumentační středisko pro lidská práva (S.) oznámilo, že celkový počet takovýchto úmrtí ve vazbě v průběhu roku mírně poklesl, avšak je nadále vážným problémem. Dále zpráva popisuje četné případy mučení a vražd páchaných státními orgány, zejména ve státě J. a K. Dále je ve spise zařazena zpráva Ministerstva vnitra ve Velké Británii z dubna 2004, která se ovšem odvolává rovněž na zprávu Ministerstva zahraničí USA za rok 2003. Ta se týká soudnictví a je v ní uvedeno, že soudnictví celkově vynucovalo dodržování práva na spravedlivý soudní proces, avšak existovalo značné množství nahromaděných nevyřízených případů a v důsledku toho byly soudy téměř nefunkční. Obžalovaní mají právo si zvolit právního zástupce nezávislého na vládě, na většině úrovní soudního systému existovaly účinné způsoby odvolání a stát poskytuje nemajetným obžalovaným právního zástupce zdarma.

Krajský soud ve svém rozsudku uvedl, že pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o kterých žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, mohou být ověřeny zpravidla jen rámcově. Potřebnou věrohodnost přitom sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejích tvrzení zjištěna nebo jednalo o tvrzení, která jsou v celkovém kontextu věci nemožná a vyloučena. A to je právě daný případ, když ve výpovědích žalobce byla zjištěna celá řada nesrovnalostí. Závěr žalovaného ohledně nevěrohodnosti příběhu žalobce je velmi dobře odůvodněn s odkazem na jasný rozpor v časových údajích ohledně dat zadržení orgány policie, délky tvrzeného věznění, místa, kde byl policií kontaktován, přičemž žalobce nebyl schopen časové údaje ujednotit nebo alespoň přesvědčivě vysvětlit vzniklé rozpory. Rozdílnost svých odpovědí žalobce komentoval tím, že byl rozrušen a měl strach. Na rozdíl od žalobce je však krajský soud přesvědčen o tom, že pokud by byl člověk pronásledován ve smyslu 12 zákona o azylu, tak by mu takové skutečnosti musely utkvět natolik v mysli, že by si je pamatoval. Naopak sám pravdivost svých tvrzení zpochybnil nabídkou ohledně předložení důkazů k otázce zadržení a věznění, leč tyto nedoručil ani správním orgánům ani je nepřipojil k podané žalobě. Tvrzené potíže žalobce a s nimi související věznění lze rozdělit do tří oblastí a) zadržení omylem, kdy byl považován za člena L., b) zadržení pro podezření z krádeže a c) zadržení pro podezření ze spoluúčasti na vraždě. Z těchto tří okruhů lze jednoznačně jako azylový důvod vyloučit skutečnosti pod písmeny b) a c), což jsou jednání spadající do sféry trestního práva, přičemž

právní systém v zemi původu žalobce, jak vyplývá ze zpráv shromážděných žalovaným, poskytuje v případě nevinny reálnou možnost účinné obrany. K poslednímu důvodu (zadržení v souvislosti s protestní akcí) žalobce sám připustil, že se nějakým výraznějším způsobem nepodílel na prosazování politických práv a svobod v zemi svého původu, nebyl členem žádné politické strany či organizace a sám pro státní administrativu tedy nepředstavoval žádné nebezpečí. Svědčí o tom ostatně i jeho prohlášení o bezproblémovém opuštění Indie, přestože byl kompetentními orgány kontaktován a na letišti ověřována totožnost. Je skutečně téměř nepravděpodobné, aby osobě označené za pachatele tak závažných činů bylo umožněno zemi bez potíží opustit. Ačkoli trval na nařízení jednání a přivání tlumočnicka jazyka tamil nadu a soud jeho žádost akceptoval, žalobce se jednání nezúčastnil, nepřítomnost neomluvil, přestože měl doručení řádně vykázáno. I tento fakt lze jistým způsobem přičíst k tíži žalobce. Krajský soud měl v úmyslu žalobci nabídnout možnost objasnit žalovaným vytykané nesrovnalosti a přesvědčit soud o důvodnosti své žaloby, leč bez odezvy.

Na základě dosud provedených důkazů a s přihlédnutím k postoji žalobce krajský soud konstatoval, že žalobce neprokázal, že by byl v zemi původu pronásledován pro některý z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylech a že žalovaný postupoval správně, když rozhodl o neudělení azylu podle citovaného ustanovení. Naplnění žádné ze zákonných podmínek pro udělení azylu, vymezených v tomto zákonném ustanovení, totiž nebylo v daném případě prokázáno.

Podle § 28 zákona o azylu ministerstvo v rozhodnutí uvede, pokud bude rozhodnuto o neudělení azylu, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování (§ 91 zákona o azylu). I tomuto výroku a úvaze, která jeho vydání předcházela, věnoval žalovaný v rozhodnutí poměrně značný prostor a rozhodnutí i v této otázce náležitě odůvodnil, přičemž odkázal na konkrétní listinné důkazy včetně rozsudků Evropského soudu pro lidská práva.

Podle § 91 odst. 1 zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnost k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný postupoval v souladu s ustanovením § 91 odst. 1 zákona o azylu, když v případě žalobce neshledal existenci překážek vycestování, neboť z informací o zemi původu v kontextu se skutečnostmi sdělenými žalobcem nelze dospět k závěru, že je namíste poskytnout ochranu ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Z výše uvedených důvodů krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Ze spisového materiálu jednoznačně vyplynulo, že stěžovatel nikdy nevyvíjel žádnou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ani se sám nijak politicky neangažoval.

Podle ust. § 28 zákona o azylu pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování (§ 91).

Správní orgán ani soud prvního stupně se však dostatečně nezabývaly otázkou, zda jsou či nikoli naplněny důvody zakládající překážku vycestování, ačkoli uvedení této informace je v daném případě obligatorní náležitostí rozhodnutí správního orgánu. Přitom je lhostejno, zda stojí v rozhodnutí samostatně, či je součástí výroku o neudělení azylu. Proto také soudní přezkum musí zahrnovat i zkoumání otázky překážky vycestování. Jiný výklad by mohl vést k situaci, při níž by Česká republika nedostála plně svým mezinárodním závazkům. Okolnosti, stanovené jako překážky vycestování podle uvedeného ustanovení, nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 a je proto nezbytné, aby se jimi správní orgán i soud samostatně zabývaly. Rozpor se systematickou zákona o azylu a se smyslem překážky vycestování spočívá v tom, že posuzování této překážky je odlišné od posuzování existence pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Udělení azylu podle ustanovení § 12 je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 6 zákona o azylu nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Překážka vycestování se naopak vztahuje typicky k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele o azyl do země původu, vztahuje se tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím ve zcela odlišném čase. Proto je i posuzování obou těchto možností pro setrvání žadatelů o azyl v ČR odděleno, jak bylo uvedeno např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 7/2003-60: „Okolnosti stanovené jako překážky vycestování v § 91 zákona o azylu, nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona téhož zákona; správní orgán i soud se jimi proto zabývají samostatně.“

V této otázce soud má zato, že okolnosti, na které stěžovatel poukazuje, nepochybně svědčí ve prospěch podmínek, za nichž je posuzována překážka vycestování.

Zatímco jedním z důvodů pro udělení azylu je podle § 12 pronásledování, resp. důvodná obava z něj, jako překážku vycestování stanoví § 91 odst. 1 skutečnost, že by vycestováním mohlo dojít k ohrožení života nebo svobody. Na věci nic nemění, že jak pronásledování podle § 12, tak ohrožení života podle § 91 má se dít ze stejných důvodů.

Nejvyšší správní soud shledal, že rozhodnutí soudu v prvním stupni trpí vadami řízení, které zakládají jeho nepřezkoumatelnost, spočívající v nedostatečném odůvodnění rozhodnutí, a proto podle ust. § 110 odst. 1 zrušil rozhodnutí krajského soudu a vrací věc k dalšímu řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 20. září 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu